

(0138)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

LA GAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

Ocupacions del nou ministeri

—Y así se pasa la vida!...

LA SETMANA DE DIJOUS A DIJOUS

Així, així se comensa!
Saben els inglesos, els nostres entranya-
bles y simpàtiques amicxs els inglesos?

Ja han desembarcat á Galicia.

Pero jey! ara com ara, no per res de mal.

La seva pretensió no podia ser més inofensiva ni

més modesta.

Tot se reduïa á practicar en una altura d'aquella costa, qu' es una excellent posició estratègica, certas obres destinades á consolidar un petit monument recordatori d'un naufragi ocorregut anys enrera per allá á la ria d'Arosa.

Y així, naturalment, els ignocents inglesos ho feyan sense demanar permís á ningú, ni avisar sisquera á l'autoritat. ¡Es tan pla y senzill desembarcar en un país extranger y posarse á fer obras sense dir res al amo del terreno!

Quan el governador de Pontevedra va anar á parlarlos els peus, els inglesos van quedar tan admirats com si 'ls haguessin privat de mocarse.

—¿Es á dir que així no's pot fer? —diu que deyan.

—¿Que ho deixarián fer vostés á casa seva? —poda haverlos preguntat el governador.

Sigui com sigui, els inglesos ja han desembarcat ab el propòsit de *traballar* á Espanya.

Y encare que per aquesta vegada no han tirat endavant, jaixís, així se comensa!

Hem entrat en un període d'activitat política que indubtablement donarà 'ls seus fruys.

Els *meetings*, les reunions de propaganda se repteixen ab agrable freqüència, evidenciantse la unitat de miras que anima al nostre partit.

Un dels actes més importants, entre 'ls darrerament celebrats, es el *meeting* que la «Lliga dels Drets del Home» doná 'ls passat dimarts al teatre Condal.

En ell hi prengué part el nostre popular diputat D. Alejandro Lerroux, qui, entre altres frases felizes y plenes d'intenció, pronunció aquesta que fou unànimement aplaudida:

—Hi ha un «Comíté de Defensa social» pera defensar als de dalt. Nosaltres hem format un altre Comíté pera defensar als de baix.

Las conclusions que la reunió va aprobar y que reproduühim per la seva importància, foren las següents:

«1.º Els diputats a Corts defensaran en el Parlament els drets dels ciutadans atropellats.

»2.º Els advocats els defensaran gratis en el foro.

»3.º Els regidors en el Municipi barceloní.

»4.º En las Societats adherides, las Juntas directives defensaran als seus associats.

»5.º Els reunits en aquest *meeting* protestan del règimen absolut cellular, principalment en la presó preventiva, y demandan la seva abolició.

La Joventut Católica de Barcelona ha enviat al Gobern un telegrama en el que, entre altres coses, li demana que se oponga al entronizamiento del liberalisme.

Es graciós la pretensió, en boca d'aquests apreciables joves.

«No ha vist may el lector una comèdia titulada: *El diablo metido á predicador?*

«Nó! Donchs ara la veu.

PIF-PAF

Unió... y avant sempre!

A campanya contra la Unió republicana va prosseguint ab un empenyment digne de millor causa. La conjunció d'elements contraris á lo existent pera realisar un canvi radical de institucions en bé de la patria, qu' es precisament lo que la Unió republicana representa, ha de tenir per forsa enemicxs entre 'ls partidaris dels privilegis amenassats. Y 'ls talé enemicxs no han de reparar en medis conduents á entorpir y

dificultar la marxa victoriosa de la Unió republicana.

Pels bandos polítics al servei de la monarquia té molt poca gracia que governant ells la nació, á la sombra y al amparo de las institucions, no puguen governar municipis tan importants com els de Barcelona, Valencia, Zaragoza, la Corunya y algunos otros, punts avansats conquistats per l'esforç republicà als partidaris de la monarquia. No se'n saben avenir de que essent ells amos de Madrid, no puguen serho també de tantas y tan importants poblacions. Voldrían qu' evacuessim aquesta formida blava balnearis desde 'ls quals sostenim el siti contra las institucions.

Y per lograrlo renovan la tècnica que ab tant èxit van emplear l'any 73 contra la República triomfant.

¿Quina va ser aquesta tècnica?

Senzillament: sembrar en el camp republicà la desconfiança, el descontent, l'indisciplina y l'orden. Alentar las impacienças dels que sense tenir noció exacta de la realitat, tot voldrían conseguirlo en un tancar y obrir d'ulls, com per obra de miracle. Alsar contra 'ls governs de la República forças republicanas mogudes pel mal consell y la traïció.

La major part dels motins que perturbaren la marxa regular de la República del 73 siguieren promoguts de sota mà y algunas vegadas ostensiblement pels monàrquics. La insurrecció cantonal que ferí á la República al mitj del cor, l'encengueren els borbònics. President del cantó de Valencia signé'l marqués de Cáceres.

Y aquells insensats que portats per una passió cega 's prestaren á secundar unas maniobras tan jesuíticas y criminals, se sostingueren á Cartagena mentres hi hagué govern republicà, pera rendir-se incondicionalment pochs días després del 3 de juny á la situació filla de la paviada. La reacció havia lograt el seu propòsit. La República ja era morta.

Així també avuy. Estém empenyats en una lluita á mort contra la monarquia. Ab sols concertar y organizar la Unió republicana hem anat conseguint ventajitas inapreciables. En las regions d'Espanya més vivas y influyentes hem donat el cop de gracia al caciquisme. Hem conquistat llocs importants en las corporacions populares. Hem enviat á las Corts una minoría brillant que ha reduhit á la impotencia á totas las situacions monàrquicas. Y 'ns queda forsa y alé per anar multiplicant aquests resultats altament beneficiosos á la causa de la República y á l'acció revolucionaria, perque tenim una bandera y una organiació y un gran exèrcit constitutiu pel bloch republicà. No sabém si la victoria definitiva es propera ó llunyana; pero tenim conciencia de qu' 'ns hi aném acostant, de que segueüm la nostra marxa camí d'ella ab pas segur.

Y en aquesta situació, quan tots els instruments de govern de la monarquia estan rompus, quan va forjantes en la conciencia pública la convicció de qu' Espanya no té ni pot tenir altra salvació que la solució republicana, es quan se traballa de fort y de ferm en el mateix sentit en que 's traballá á l'any 73, pera sembrar la desconfiança, el descontent, l'indisciplina y l'orden en las filas de la Unió republicana.

De ahont eixiran las malvadas sugestions fomentadoras de un' obra tan perniciosa y insensata? Pera respondre á aquesta pregunta no hi ha més que mirar á l'afany ab que la prensa monàrquica acull y coreja en las seves columnas totas quantas manifestacions tendeixen á dividirnos y á desconcertarnos. Sols pels monàrquics se fa la festa. ¿Qué tindrà d'extrany que fentse per ells la festa ells la paguessin?

Pero encare que no fos així, el resultat seria igual.

Per la monarquia traballan els descontents, els

neguitosos, els impacients, els que desconeixen y desdenyan lo bò conseguit, per un millor químerich que l' estat de la nació fa de moment inasequible.

¿Quina acusació llansan al cap-de-vall contra l' jefe il·lustre de la Unió republicana? No poden atacar ni la seva intel·ligència ni la seva integritat, per que en un y altre concepte es una de les primeres figures de la nació. Unicament li tiran en rostre l' que no haja consumat encara la Revolució.

¿Per ventura 'la que tal culpa li atribueixen son els capassos de realitzarla? Donchs, á la obra, valents! Ningú en aquesta tasca 'us entorpirà; ans al contrari resolts, estém á secundarvos, pero exigim garantias de formalitat, porque ja sabem qu' entre vosaltres sou molts els que teniu la Revolució á la punta de la llengua y molt contats els que l' alenten en las fibres del cor.

Pero si siguieren vosaltres els qu' erigireu la jefatura de 'n Salmerón, y 'la que tractareu d' investirlo ab las condicions de dictador 'ab quin dret poden separarvos de las sevas ordres y perturbar els seus plans revolucionaris, si ell creu, com creyem nosaltres, com creu la immensa majoria de la Unió republicana, que á la Revolució aném y havém de anar per tots els medis, y entre ells y com á eficacíssem, la lluita dels comicis? ¿No es, per ventura, aquesta l' orientació que s' ha seguit sempre; l' orientació que s' va adoptar desde l' endemà mateix de l' Assemblea del 25 de mars? ¿No ha sigut confirmada aquesta mateixa orientació, unànimement, sense un sol vot en contra, en la Assamblea del 15 del corrent juliol?

¿Preteneu per ventura imposar á tots la vostra opinió particular? ¿Y no 'us avergonyireu de alentar una pretensió tal, que de pur jactanciosa resulta ridícula?

Si medis tingueseu de ferho millor que l' senyor Salmerón, vostre deber era anarlos á exposar en l' última Assamblea, sometentlos al criteri dels legits representants de la Unió, y no dupteu que de ser serios y viables allí hauríau preponderat. Pero no hi anareu, porque aquests medis no 'ls teniu. Obreu sols per impressió, per neguit, per orgull satànich. Teniu la mala manya de destruir avuy sensé més ni més lo que ahir contribuhireu á fabricar, de arrebaressar las il·lusions que ahir sembrareu. Sou purament negatius: com á polítichs no aneu en lloch.

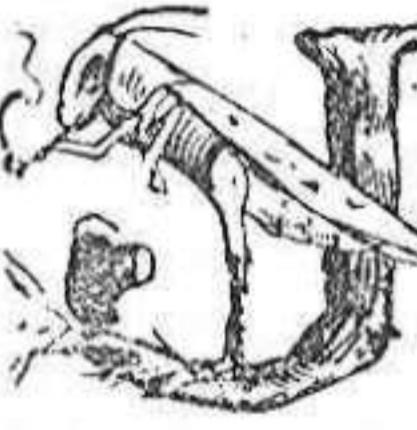
Afortunadament no participa del vostre histeria me 'poble republicà.

El poble republicà de avuy no es la criatura imprevisible del 73, que tan càndidament se presta a l' joch dels enemics de la R'pública, qu' en deu mesos devorava tots els prestigis republicans; que marxant adelat i cego á las solucions teòricament més radicals, queya en las trampas de que havíen sembrat el seu camí 'ls monàrquichs y 'ls reaccions.

No, l' poble republicà, allisonat per llarachs anys de amargas experiencies, es avuy conscient y obra ab llumenosa serenitat. Y sab de qui ha de refiarsi y de qui cal desconfiar. Y sab encara més: sab que l' que avuy pertorben al partit en el període de lluita, de igual manera y ab pitjors resultats encara l' pertorbaran l' endemà de la victoria. Y saben això, y estant de això ben convenut, se felicitá de la vostra voluntaria eliminació.

P. K.

A CA'N PISTRaus

A fa molt temps que á Barcelona no hi ha partit liberal dinàstich ni res que se li sembli.

Una quants grups, que al pujar en Sagasta, s' disputaven, y no sempre ab bonas formas, la vanitat de portar el pendó—que ja no era bandera—y 'l profit de repartir algunes carmetlos... això es tot lo que hi havia, y això es tot lo que ha quedat.

Pero en els temps del caciquisme, quan l' Hereu Pantorrius tallava 'l bacallà, encara l' grupo que resultava preferit pel govern, feia algún paper y obtenia determinades ventajitas electorals y burocràtiques. Mes las conseguia'n per sa propia virtut, sino per l' ajuda externa que trobava sempre. El jefe de la pandilla liberal dinàstica era l' jefe mateix de la pandilla liberal conservadora, D. Manuel Planas y Casals abarcava la totalitat de la política monàrquica... y 'ls directors del partit liberal

barceloní no eran altra cosa que figures decorativas destinadas á cubrir las apariencias.

En el tripi-joch de la política local s' ho tenfan tot perfectament combinat: quan governaven els conservadors, els liberals rebien d' ells la mercé de les minorias, y vice-versa quan governaven els liberals. Pero els aparatos pera realizar els jochs més sorprenents de la prestidigitació electoral, els túnics de doble fondo, els polvos de la mare Celestina que de un vot ne fan cent, la varietat mágica que resuscita 'ls morts y 'ls transforma en electors, tot el bagatge de la trafica y de la turiferia eran propietat exclusiva del Hereu Pantorrius, qui ab la mateixa bona voluntat els utilisava per ell, que pels seus amics del torn pacífich.

Els mateixos pinxos, els mateixos tarquists, els mateixos truáns traballavan indistintament pels uns y pels altres. En realitat no hi havia aquí més que un sol partit dinàstich.

Per fi Barcelona 's decidió á acabar ab tanta vergonya, y ho va conseguir no mes volguenthó.

Un parell de campanyas en las quals lo mateix els republicans que 'ls regionalistes se feren veilladores enèrgichs de la legalitat electoral, bastaren pera donar compte del caciquisme. L' Hereu Pantorrius, l' empedenyer cacich que semblava inconfondible, rebé la catellada del cunill, y quedó aturdit per sempre més. Encara permanescé algun temps fent forses de flaques; encara tractá de reviscolar-se, encara acudió als doctors de Madrid, á n' en Silvela, á n' en Villaverde, á n' en Maura, pero tots a una li digueren que pel seu mal no hi havia remey, y fou llorarosa quan del tot desenganyat resolgué anar á terminar tranquilament els seus dies á la sombra dels pins de Sardanyola.

Ab la retirada de D. Manuel no sols va quedar sense saber el partit conservador: va quedarhi també l' partit liberal.

Per més que 'ls liberales vulguin dissimularo, aquesta y no altra es la realitat.

Sentinho això, al poch temps de constitutí l' actual govern, tractaren de posar remey á la seva situació d' enervament y de impotencia, fentse retratar en grupu amistós en la galeria fotogràfica del Gobern civil.

Allá acudiren els cap-pares de las distintas collas que fins fa poch visqueren divorciats y en una hostilitat continua; el fotògrafo de la Real Casa 'ls coloca, prepará l' aparato, digué:—*Quiets!* y tragué 'l gruix.

D' allí 'n sortiren reconciliats y en apariencia tranquil... tranquil tan sola per salvar las apariencias, porque ells ja saben millor que ningú que no anirán en lloch.

Se repartiren els pochs cárrechs de que poden disponer, que son contats, porque dels demés es el sufragi universal el qui 'n disposa... y 's feu el partit ab certa equitat per evitar disgustos. Las se'nadurades á n' en Collasso, en Maristany y en Rossell: l' arcadia á n' en Bosch y Alsina, la jefatura del partit á n' en Comas y Masferrer. Un traball d' equilibri perque las tres fracciós rivals quedin igualment satisfetes.

Pero succeix que 'ls senadors sortiran ó no sortiran, segons sigui l' criteri dels compromissaris qu' envihin els pobles de la província; succeix que 'l Sr. Bosch y Alsina va á l' Arcaldia fent mil protestas de qu' ell no será arcalde polítich, perque comprén que si fa política está perdut, y succeix que 'l Sr. Comas y Masferrer podrá creure's jefe del partit, pero en realitat no passará de ser una Patum inofensiva.

Ara mateix als cinch conspicuós qu' en l' Ajuntament constitueixen la minoria liberal els va manar que 's possessin á las ordres del nou arcalde, y tots cinch han contestat girantil l' espalda per anar-se'n á estiuhejar á fora. Això vol dir que las ordres del seu jefe desde l' primer moment se las presenten á la fresca.

S' ha de desenganyar el pobre Sr. Comas: faltant li en Planas y Casals, li falta l' ànima. Ja ni per fantoche pot servir, tenint descompostas totas las articulacions y no haventhi ja una mà hábil per tirar dels cordills. En v' passarà las mans pel teclat del piano caciquista: ja 'l martellets no tocan á las cordas, y las cordas están las que no rovellaades rompudes: de manera que per més que s' afanyi no 'n treurà una mala nota.

Mentida sembla que tenint una torre tan bonica á las Corts de Sarriá no se n' hi vají á descançar pel resto dels seus dies, en lloch de ficarse en aventuras que no li poden donar més que disgustos, y alguna cosa pitjor encara que 'ls disgustos: la consciència de qu' está fent un paper ridicul.

P. DEL O.

BATALLADAS

N Romanones s' ha passejat per Andalusia, pronunciand discursos, prometent protecció als pobres jornalets sense feyna y á altres que no son jornaliers ni pobres, y preparant això el bon èxit de la pròxima campanya electoral, que això es lo que més imports.

Una nota molt expressiva del viatje de 'n Romanones:

En casi totas las poblacions que ha recorregut ha sigut obsequiat ab un succulent banquet.

Molta miseria hi ha á Andalusia, y lo dels banquets ho patentisa. ¿Volen encara una demostració més descarada de *miseria moral*?

Constantinopla acaba de tenir també l' seu atentat.

El Sultán roig, que viu rodejat de las més escrupulosas prevencions, tenint por fins de la seva sombra, se dirigia á la mesquita, rodejat com de costum de una considerable forsa, quan de repent va caure á poca distància d' ell un bobó carregat de dinamita.

De l' explosió 'n resultaren un gran número de

morts y de ferits. Pero 'l Sultán ne sortí completamente ilès.

Això li ensenyará á no fer las cosas ab tanta pompa. Perque las seves visitas al temple s' efectúan ab un aparato molt semblant al que 's desplega en las operas de gran espectacle.

Avuy Alah ha vetllat per ell, pero no sempre succeixiá així, perque Alah, com tots els deus, de vegadas bafa.

Per lo tanto lo millor que pot fer en lo sucesiu es no deixarre veure de ningú, y si ha de anar á la mesquita, pot anarhi per la claveguera.

Vels'hi aquí un expressiu telegrama que omplirá de satisfacció á tots els bons republicans:

«Buenos Aires, 17.—El Congreso de la Liga republicana de la Argentina, reunido ayer con asistencia de cien delegados, reelegió el comité bajo la presidencia de Rafael Calzada, tomando acuerdos importantes relativos á la suscripción para el Tesoro de la República. Unanimemente se resolvió enviar felicitación, por mantenerse Unión republicana bajo la jefatura de Salmerón. Gran entusiasmo.—

Pringuine nota 'la discols y 'la neguitosos. Lo mateix aquí que á l' altra banda del Atlàntich, en el país argentí, ahont no podrà taxxar als nostres corregionalists de ambiciosos, ni de lleminers d' actas, reyna un mateix esperit en pró de la Unió republicana, tal com ha funcionat fins ara, tal com ha de seguir funcionant en lo sucesiu.

Ab molta rahó diu *Democràtic de Las Dominicals*:

«Quàntas crísis hi ha hagut durant aqueix temps en el partit governant, compost de uns centenars de individus educats en las Universitats y desprovechats per tant de las impetuositats de las passions populares. Set.

»Quàntas n' hi ha hagut en el partit republicà? Ni una sola.

»Y ara que 's crea que 's produïda en ell fonda crísis, ha resultat que no era ni tan sola una lleuera erupció que toqués al seu cos fort y robust.»

Y 's veu ben clar. Així com els monàrquichs de cada crísis ne surten més débils y impotents, la Unió republicana de l' última que acaba de passar n' ha sortit més forta y vigorosa que mai.

Li ha produït l' efecte de un excelent depuratiu.

Sinceritat electoral.

El governador de Burgos ha enviat per tota la província un núvol de delegats per recordar als pobles que las eleccions s' acosten.

El de Badajoz, sense ser capellá, no fá més que cridar arcaldes y confessarlos.

Y 'l de Palencia 's hi administra 'ls últims sacraments, exigintlos 's hi la dimisió.

En aquest punt procura competir ab ell el de Ciudad Real.

Entre ell y l' arcalde de Valdemar va creuarse 'l següent diálech:

—Senyor meu: l' he cridat per demanarli que presenta la dimisió.

—¿Y res mes?

—Res mes.

—Me creya que 'm demanaria també la llista dels 700 obrers sense traball, als qui socorro, pera donarla al que ha de ser successor meu.

El governador no li va tornar resposta.

Devia pensar que si 's 700 traballadors, faltats de tot soccor, s' moren de gana, serán 700 electors més que votarán unànimement la candidatura misteriosa.

Agradable impressió ha causat entre tots els elements avançats espanyols la inspirada idea que ha tingut el conegut republicà barceloní D. Antoni Piñeiro oferint al Ajuntament de l' Habana la col·lecció completa de las obras del gran Pi y Margall.

No podía trobarsé manera més hermosa y delicada d' unir Barcelona y la capital de Cuba, que em pleant com á l'as espiritual el nom y 'l verb de aquell ilustre pensador que tant va traballar per la libertat de la perla d' Amèrica.

Unim nostra felicitació á las moltes que porta rebudas el Sr. Piñeiro.

L' amo de Russia y l' amo d' Alemanya s' han en trevistat, pel seu propi impuls y sense intervenció directa ni indi ecta dels seus ministres.

¿Qué s' haurán dit els dos rabadans? ¿Quins compromisos s' haurán llegat?

Ja s' ho trobarán els seus pobles respectius, quan arribi l' hora.

Y l' hora arribarà si 'l poble alemany y 'l poble rus no s' espavilan.

El poble rus està empenyat en una revolució terrible, sangrenta, pròdiga en heroichs sacrificis: una revolució qu' es per ell qüestió de vida o mort. Sembla que l' emperador d' Alemanya està disposat á prestar quart y ajuda al autòcrata, pera evitar que les espurnes del vesí li calin foix á casa seva.

Pero 'consentirà 'l poble alemany que 's fassi la forososa contra un germà ansiós de redimirse?

¡Ah! Si 'ls emperadors se confabulan, ¿per qué no s' han de confabular els pobles?

A Andalusia s' acaba de descubrir la mar de riquesa oculta. Casi son més els terrenos que no pagan contribució que no 'ls que contribueixen á las cargas del Estat.

Vels'hi aquí un medi de conjurar la crisi. Dat que lo que denhen al Estat els terrenos que no han contribuït ha de tenir un valor superior al dels mateixos terrenos, ¿quin inconvenient hi hauria en que l' Estat se 'ls incautés, repartintlos entre 'ls traballadors?

D' aquesta manera la riquesa oculta servirà pera posar remey á la miseria manifesta.

SANT MARTÍ DE MALDÀ, 20 de juliol

Las místiques Dominicas han fet posar unes persianas que serveixen d' observatori, per poguer enterar al celòptero dels actes que poden ser mirats per tota persona de bona reputació; pero no de les conversas pecaminoses que dotrás de las ditas fustas están escoltant, per ser lloc ahont s' hi reuneix tot el jovent.

Jo, no volgut cap càrrec de conciencia, demano lo mes atent possible que si l' escravat que tant s' deixen dalt y fora del cubell místich pera que las noyes deixin de anar al ball, per ser centre d' infeció, que fassí un plomó á las seves germanas perque deixin d' escoltar las conversacions voluptuosas, que poden reportar gran judici á la moral d' aquell centre, convertit quan fan Los Pastorets en un saló de variétés.

IGUALADA, 24 de juliol

Ahir va tenir lloch la celebració de la Festa cívica, anyal tribut que 'la liberales igualadins pagan á la memòria dels que sucumbiren en la defensa d' aquesta població. No baixaran de deu mil persones las que varen perdre vida en la manifestació que 's dirigí al cementiri, honent se troben enterrats sota humil fossa 'la héroes de las tristases jornades del 17 y 18 de juliol de 1873, deixant la major part de las que entraren al cementiri 'l seu ram de flors sobre la terra cuidada que cubreix la vall omplerta de víctimes de la llibertat.

En el retorn del acte piados, qu' hermossejá ab las notes vibrants de La Marelles una orquesta, s' encamina la gentada á la plassa de la

Ni poble ni ministres, ni actors ni comparsas; un escenari completament desert.

—[Bahl]—s' diu l' home:—Ja ho comprehend tot. El poble no ha vingut perque está gelós de la preferència que per Andalusia he mostrat. Els pobles sempre son criatures!... En quant als ministres, de fixo que 'ls trobaré a la Presidència, reunits, pera tributar-me en el seny de l' amistat la ovació que tan brillantment acabo de guanyarme.

S' encamina a la residència oficial del senyor Montero Ríos.

—Ahont va? —li pregunta el porter al veurel entrar a la escala.

—A visitar a don Eugeni.

—Don Eugeni no hi es.

—Ha sortit?

—Sí, senyor: ha sortit... cap a San Sebastián, ahont pensa estarse una pila de dies.

Mala espina fa allò a n' en Romanones; pero disimula y calla, y 's dirigeix al ministeri de la Gobernació. Ja que no ha vist al sogre, al menos veurà al gendre: tot es familia.

—¿El senyor García Prieto?

—Es fora.

—Sab si tardarà molt?

—Al sortir hi dàt que se'n anava a San Sebastián, pero no ha indicat quan tornaria.

—Un altre! —pensa el pobre conde, comensant ja a sentirse la mosca al nas.

Y se'n va al ministeri de Marina.

—Avisin al senyor Villanueva que jo soch aquí.

—Vol que li diguem per telèfon o per telègrafo?

—Qu' es fora de casa?

—Es a San Sebastián.

—També... Ja van tres!

Per abreviar, que 'l senyor de Romanones s' informa, y averigua que, a més de 'n Villanueva, en García Prieto y 'l president, son fora de Madrid l'Echegaray y en Weyler. Total: cinc ministres ausents, que ni 's recordan de la seva excursió a Andalusia, ni del nom que van posarli quan el bataren.

—Es molt estrany tot això—pensa interiorment el conde:—Si aquesta indiferència es sincera, valents ministres son d' una situació democràtica y regeneradora; y si es fingida y producte del càcul, llavors...—

Agafa paper y ploma y escriu una llarga carta a don Eugeni. En ella el ministre d' Agricultura dona compte al seu jefe dels resultats del viatge. Li pinta la situació d' Andalusia ab els més negres colors, y després de manifestar-li que la cosa no admet dilacions ni moratorias, li indica l' absoluta necessitat de que com més aviat millor se reuneixi el Consell de ministres per escoltarlo, y, sobre tot, que sense tardansa se li entreguin els dotze milions de pesetas que 'l Gobern li va concedir pera aplicarlas al remey de la crisi andalusa.

Certifica en Romanones la carta, la tira al correu y... (sabem qui li ha contestat en Montero Ríos?...)

[Res!]

Calculin, el pobre ministre, de quin humor estarà davant d' una actitud tan misteriosa!...

Diu que fins ha arribat a maliciar que entre don Egeni y 's demés companys s' estan burlant d' ell.

Jo no sé si 'l conde l' ha comunicada a ningú aquesta sospita; pero si vingués a consultarmela à mi, li diria ingenuament que 'm sembla que sí que se'n burlan.

FANTÀSTICH

De fora y de dintre

Així una pesseta

estava ahir parlant:

—Ha mort el gran Raymundo! Ha mort l' home avispat que en un jorn de sanejarme l' encàrrec va acceptar! Tres anys vareig tenirlo de metge al meu capsal, donantme polvos rars, probant remeys extrany, y encare que millora jamay vareig notar. L' aplom ab que parlava me feia mirá 'ls frachs ab una indiferència de trenta dos y quart. Mort l' home que 'm cuydava lay! aquí 'm sanejaré!—

Així una pesseta estava ahir parlant a dins de la butxaca d' un mestre elemental.

—Qué s' ha creuat el Japó? Que la flota moscovita, rebregada y abatuda per setanta nou pallissas, s' avindrà a fer la pau sense mirar lo que firma?

[Poch à poch!... Cert qu' ha rebut un fart de llenya increïble; però d' això a baixà 'l cap firmant condicions indignas, hi va una gran diferència que cal no perdre de vista.

Clarament Russia ho ha dit: —A mí 'l Japó no se'm rifa. Desitja la pau? Molt bé: fora exigències ridícules d' indemniscions absurdas; fora reclamacions d' islas y trossos de territori de Corea y de la Xina.

—Vol unes condicions bonas? Las hi faré ben bonicas. Jo soch al pou, éno es vritat? Donchs la solució es senzilla: que 'l Japó m' tregui del pou y... li perdono la vida.

—Prieto, fassim diputat. —Prieto, fassim diputat.

—Prieto, fassim diputat.

—Prieto, si de mí s' olvida, quedém per sempre renyits.

—Prieto, 'm convenen quatre actas.

—Prieto, 'n necessito cinc.

—Prieto, recordis del gendre.

—Prieto, encasillim el fill.—

Y en Prieto entre tant pensava

ab l' ayre tot compungit: —Verge Santa del Xanxullo, protectora dels tupins!... ¡Quin pes de sobre 'm treuria, què 'n seria de felis si 's diputats que han de ferse conforme al precepte escrit, en lloc de ser quatre cents, signessin quatre cents mil!...

*
I'S han complert las profecías! Aquells ossos que semblava que sortfan d' entre 'ls restos de nostra Invencible esquadra, ha resultat un infundi, 6 millor dit una farsa.

Pareix que no hi ha tals ossos, ni tals morts, ni tal troballa, ni tals investigacions, ni casi bé tal esquadra. Vol dir que internament se suspén la moixiganga que ab tan plausible motiu don Quijote preparava.

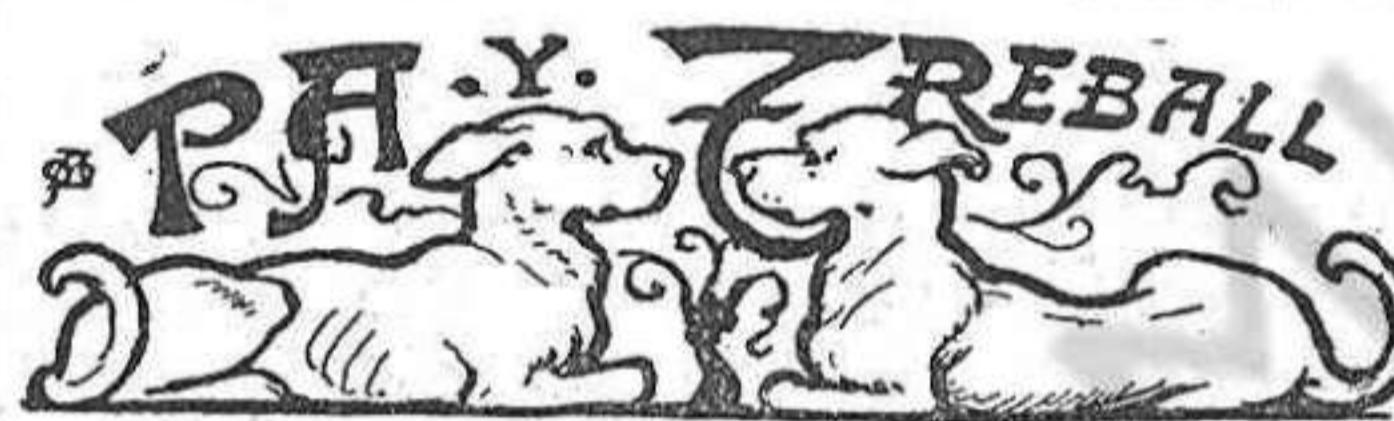
(Pera la bestiesa pròxima, que no deurà tardar gayre, s' avisarà pels periódichs: vigilin la quarta plana.)

Per l'illa à la part de Llevant so sent un crit de: ¡Ja tiran! Al pobre sultà dels turcs, no molt lluny de la mesquita, varen tirarli una bomba, que ab un xich més l' escaliban. La causa del atentat ben clarament no s' explica, donchs no en va Constantípolis es la terra dels enigmatis; però sigui lo que 's vulgui, la bruma porta malícia, y es un deplorable exemple pels imitadors que crifa.

El zar y el brau Guillém han celebrat secreta conferència, escullint com à lloc de reunió del mar la plana inmensa. ¡Destí ben singular el d' aquesta reys! La terra es tota seva, pero quan els convé està un xich segurs, han de fugir de terra.

El famós Echegaray d'u qu' està escribind un drama. El títul es molt bonich: se'n dirà *La última plancha*.

C. GUMÀ

El món capitalista

FRAGMENT DEL ÚLTIM DISCURS DE JAURÉS

o'ns hem pas reunid aquí pera canviar ilusions. Uns y altres sabém molt bé qu' en el món capitalista hi ha forces formidables de conflicte, d' anarquia violenta, d' exasperate antagonismes, que 'l proletariat universal en el grau insuficient de organiació y de potència política à que ha arribat, no 's pot gaudir encare de dominar ab certesa.

La concurrencia econòmica de poble à poble, d' individuo à individuo, l' appetit de guanyar, la necesitat de obrir à qualsevol preu, fins à canonades, nous mercats pera colocar la producció capitalista acumulada y com ofegada en son propi desordre, tot això manté à la humanitat de avuy en estat de guerra permanent y latent. Lo que se'n diu guerra no es altra cosa que l' explosió de aqueix foc subterrani que circula en totes las venas del planeta y que constitueix la febre crònica y fonda de totes las vides.

Precisa buscar clientelas llunyanas, clientelas exòtiques y servils, tota vegada que 'l sistema, al retirar dels obrers una part considerable del producte de son traball, restringeix el lluire consum nacional. Si; nosaltres sabém tot això, com sabém també que la forsa obrera no està encare prou organizada, no es encare prou conscient y eficàs pera combatre y anular aqueixas malas forces. Succeheix que, ó bé el proletariat, sedudit per una aparença falsa de grandesa llunyanana y corromput per una part irrisoria del botí capitalista y colonial, no 's oposa sino débilment a les empreses de la forsa; ó bé les classes directoras embrollan ab tanta habitatitat las qüestions nascudes del antagonisme econòmic, que 's proletariat no arribarà à treure'n en clar l' origen; ó bé quan sa conciencia n' està millor advertida, no disposan de una acció suficient sobre 'l mecanisme polítich y gubernamental y sa posició se troba sumergida per tots els elements flotants y inorgànichs que 'l capitalisme posa en moviment à l' hora de las crisis. O passa també que 'ls traballadors socialistas de cada nació, massa separats encare 'ls uns dels altres y desconeixentes mutuament, desesperan de la utilitat de una acció que pera resultar eficàs deuria ser internacional.

Poch seurs de veures secundates en l' altra part de las fronteras, s' abandonan ab tristesa als decrets de la fatalitat.

La protesta de la classe obrera no basta encare pera dissipar totas las tempestas ab la ven del proletariat universal, que ha comensat à alesarse, no obstant, vibrant y forta, per damunt de las nacions agitadas per un rumor. Ella pot ben dir: «Vivòs voco; mortuós plango».—Crido als vius y planyo als morts. Mes ella no pot encare: «Fulgara frangos»—Esqueixó l' llamp.

En queda, donchs, encare per realisar un' obra immensa d' educació y de organisació, pero, a pesar de tot, desd' ara 'ns es permés esperar, ens es permet obrir. Ni optimisme cego, ni pessimisme paralitzador.

Hi ha un comens d' organiació obrera y socialista;

hi ha un comens de conciencia internacional. Desd' ara, si us ho proposeu de ferm, podém reaccionar contra las fatalitats de guerra qu' entranya 'l régime capitalista.

Karl Marx, al parlar de las primeras lleys inglesas, reglamentadoras de la duració del traball, diu que constitueixen el primer reflexe conscient de la classe obrera contra l' opressió del capital. La guerra, al igual que l' explotació directa del traball obrer, es una de las formas del capitalisme, y 'l proletariat pot empredre una lluita sistemática y eficàs contra la guerra, de la mateixa manera que té empenyada una lluita sistemática y eficàs contra l' explotació de la forsa obrera.

La formidable part de lo desconegut qu' entra en el problema, no es temible solament per nosaltres, socialistes: ho es també pels que temerariament desencadenin l' assot de la guerra. Així, donchs, podém obrar desd' ara en tota la mida de las nostres forces, sobre la marxa dels successos, y com ningú pot determinar per anticipat el grau d' eficacia de la nostra acció, devé exercir-la ab tot l' esforç de que som capassos, talment com si tinguessem assegurat l' èxit.

JOAN JAURÉS

L' Assamblea republicana del 15 de juliol de 1905 té si cab més importància que la del 25 de mars de 1903.

Fou aquesta una improvisació ardorosa, un esclat d' entusiasme, alguna cosa com la reunió dels materials destinats a la construcció d' un edifici.

L' Assamblea del 15 de juliol, integrada exclusivament pels representants dels organismes republicans, fou la ostentació del edifici ja terminat. Els materials reunits en 1903 estan tots en el seu lloc. Y l' edifici resulta hermós y sólit, cómodo y espayós, ben aplomat y sense una grieta.

En Moret s' empenya en qu' Espanya vagi a recollir els ossos dels marins de la esquadra invencible qu' en temps de Felip II va naufragar en las costas d' Inglaterra.

Així son els polítichs de la monarquia. Ells se quedan la carn, y à la nació li donan els ossos.

Jo consentiria en recollir y conservar las reliquias d' aquells desventurats, ab una sola y única condició:

Que anessin a sustituirlos en el fondo del mar, tants y tants morts que avuy encare s' passejan per Espanya, després d' haver causat la desventura de la nació.

Ja que no son bons pera res, à lo menos que 's peixos se'n aprofessin.

En Maura ha sigut nombrat mantenedor dels Jocs Florals qu' en el próximo mes de setembre s' han de celebrar à Salamanca.

Ab lo qual resultarà ser mantenedor dos voltas.

Mantenedor dels Jocs Florals y mantenedor de las ilusions del seu partit.

Y en l' un y en l' altre concepte moltes ilusions y poch pà.

Així no més passa à Espanya.

A Arroundiano un pare de familia va escanyar à dos fills que tenia, criatures encare, y després va penjarse d' una viga.

L' infeliz deixà escrita una carta manifestant que havia obrat d' aquella manera per no tenir que menjars, llurantse ell y 's seus fills dels horrors de la miseria.

Ja ho veu, Sr. Echegaray, quin drama més espantant!

¿Sab lo que hauria de fer en sa calitat de Ministre d' Hisenda? Crear un impost sobre 'ls suicidis.

Per trempat en Chamberlain.

En un gran meeting celebrat à Londres va pronunciar un discurs rabiosament proteccionista, dient entre altres coses:

«El govern anglès necessita d' un gran revòlver carregat pera esgrimirlo contra 'ls extrangers que 's neguin à comprar els productes anglesos.»

Si aixís vol procedir ab els que 's neguin à comprar, ¿com procedirà ab els que 's neguin à pagar las facturas?

¡Son terribles els inglesos!

Diguin lo que vulguin, es molt lògich que una bona part dels actuals ministres siguin vells xaruchs que ja casi no poden ab la seva ànima.

Ab ells tot s' armonisa.

A un règimen caduch, ministres decrépits.

Una de las primeras coses à que pensa atendre 'l Sr. Echegaray desde l' ministeri d' Hisenda, es la realisació del catastro.

Me sembla que al eminent dramaturg se n' hi anirà la mà, com de costum, y que lo que realisarà al cap-de-vall, no serà 'l catastro, sino la catastrofe.

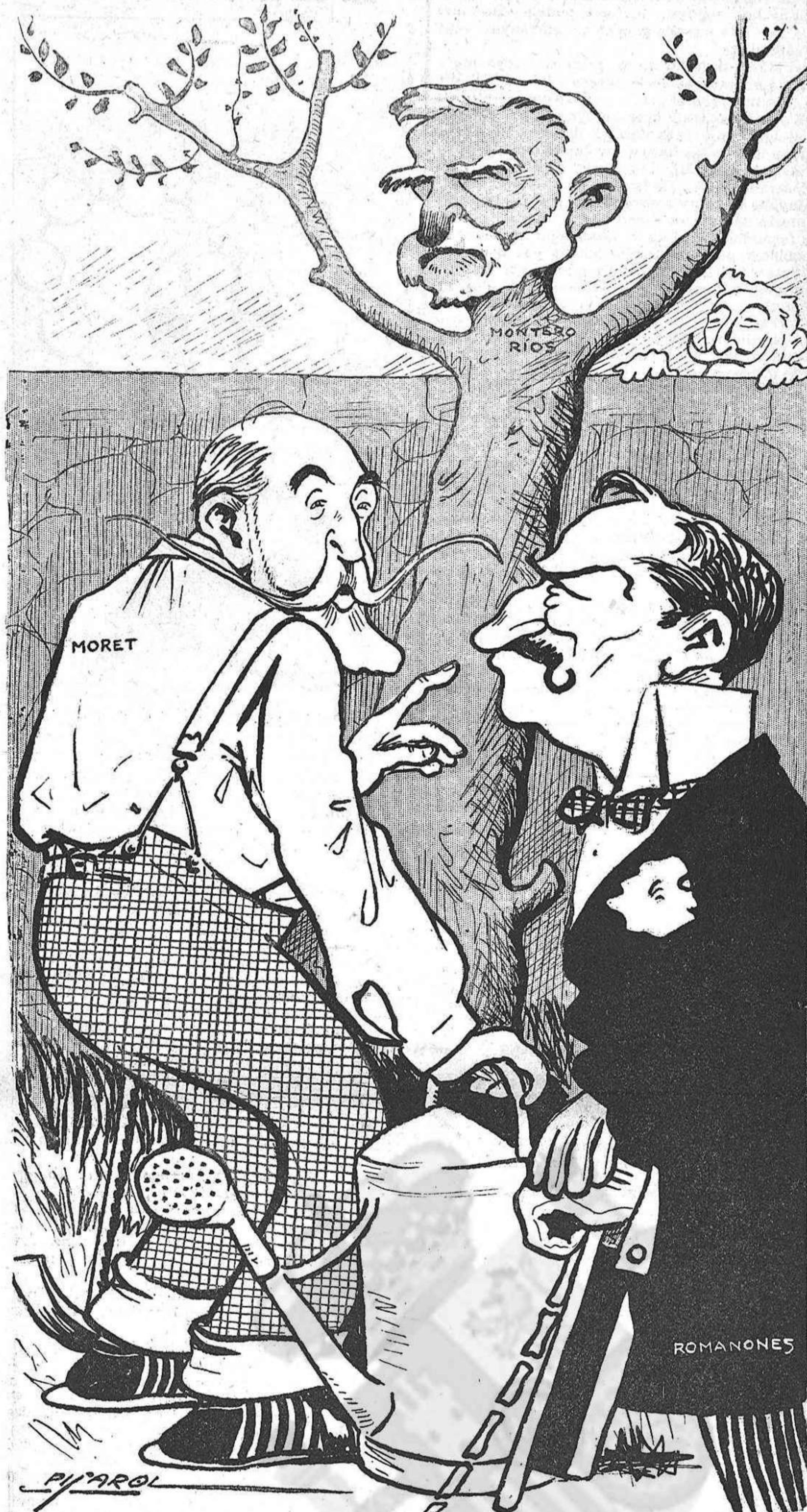
Al extranger ja 'ns comensan à conéixer. Un periòdic de Brussel·les califica à Espanya del país més desgraciat del món baix el punt de vista polítich.

«En menos de tres anys—diu—han ocorregut sis cambis complets de ministeri. Las crisis parciales no poden contarse ni ab els dits. Així, la cartera d' Hisenda, desde l' adveniment de D. Alfonso XIII, acaba de canviar de titular per de setzena vegada.»

Al extranger no se'n saben avenir de que així succeixi en un país mitjanament organiat.

Y es que no comprenen que aquí, en plena monarquia, las funcions dels ministres d' Hisenda estan reduïdes à apretar la premsa pera exprimer al contribuent. Y es molt natural que 'ls que 's dedican à una feyna tan fatigosa's cansin desseguida y necessitin rellevo.

Portém ja una mesada de govern monterista y

Al hort del Poder

—Sembla, don Segimón, que 'l cuya ab molt carinyo aquest arbre.
—Ja ho crech!... Com que, fet y fet, el qui s' ha de menjar el fruyt soch jo...

Il vareig df
que si'm volta
no patirà
si's decidia á casarse ab mi.
Ella, la ingrata, va darm' carbassa.
Aixó ja es massa!
Vatua tres-
quartal... Es bufona
y à més es dona
molt ben plantada. Ja ho crech que n' est
Ja se allá ahont tanca la meva ingrata,
que ni sabata
no te per dot;
pero jo espero
y considero
que la faig meva qualsevol tot.

J. CONSÓM-VEYÁM

ANAGRAMA**I QUIN FLAVIO!**

Mossén Pons té una total
d'un petit poble
hont s' hi van á confessar,
totas las noyas.
Sent ell guapo y jovenet,
igual que moscas
que van á tastar la mel,
totas las donas
li anhelan l' absolutió
hont ell la dona.
Quan li toca confessar
á una de jove
pel cap més baix s' hi entreté
aprop d' una hora,
mes quan veu rostres pants
ó malas formes,
las enjega á passejar
ab poca tota.

FALÓ XELLIVELT

TARJETA

F. CARRERAS P.
TEIA, N.º 10
LA BISBAL

Formar ab aquestes lletras els noms de tres carrers de Barcelona.

EMILI FORGAS

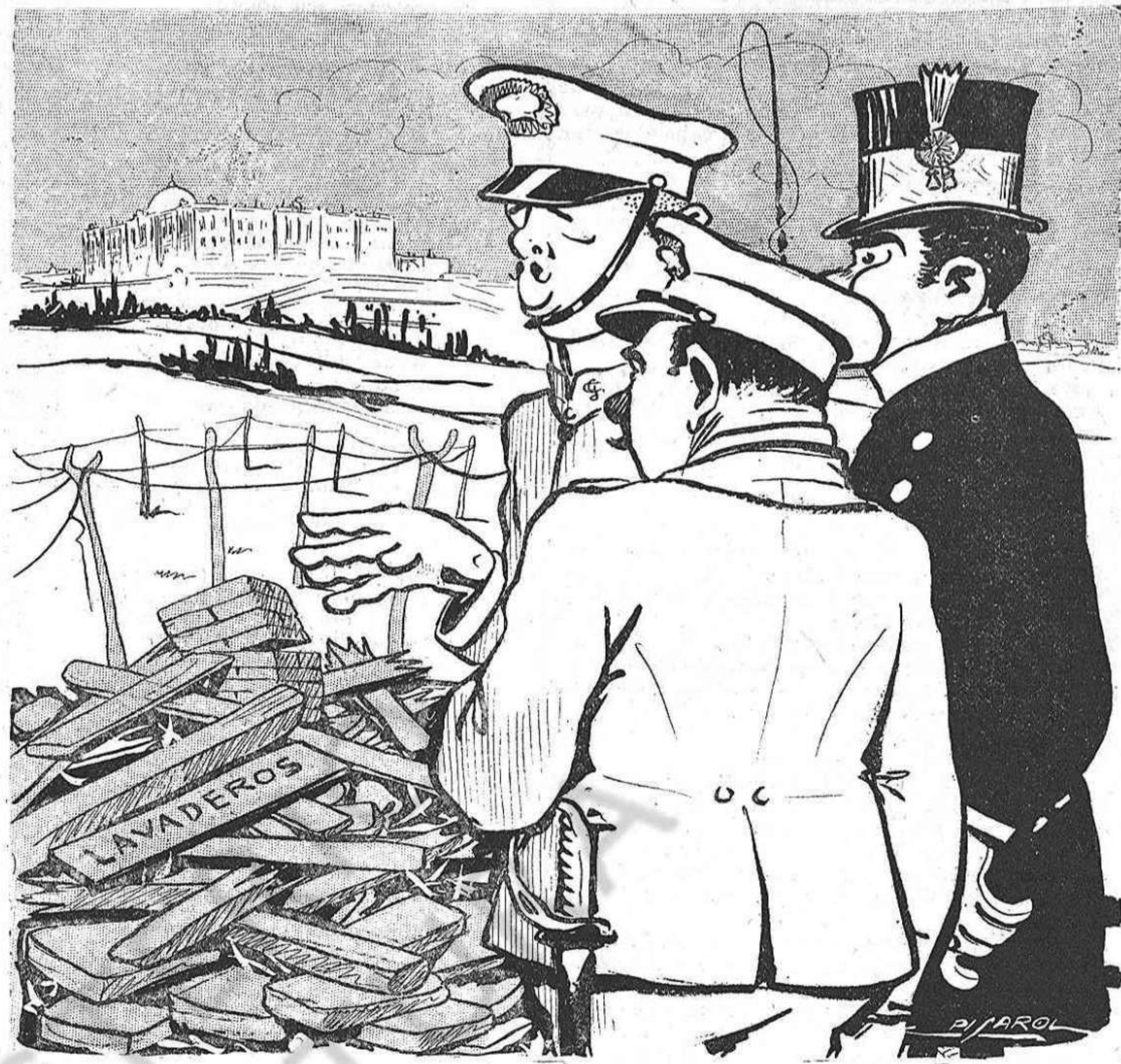
LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
1 5 4 3 2 4 7 9.—A moltes cases n' hi ha.
1 2 3 4 5 8 7.—Combustible.
1 5 6 2 6 8.—Carreia de Barcelona.
9 6 7 8 9.—Nom de dona.
8 5 4 5.—Animal.
1 5 1.—Peix.
8 9.—Nota musical.
5.—Vocal.
1 7.—Arbre.
4 9 1.—Peix.
4 7 8 9.—Nom de dona.
1 2 3 4 9.—Nom de dona.
1 9 8 9 8 9.—Vejetat.
8 8 5 4 7 8 5.—Ancell (diminutiu).
1 2 4 6 8 8 9 4.—Verb.
9 6 8 5 6 7 2 3 9.—Nom de dona (diminutiu).

J. F. BALLET

GEROGLÍFICH

X
K K
I I I I
CI val A
JOANET NOVELL

L' enfoncament del safreig de Madrid

—¡Qué desgracia!... Un lavadero tan grande y tan útil, quedar destruido en un momento!...

—Eso te demostrará que en esta nación es imposible que haiga limpieza.

La bomba de Constantinopla

—Vamos, Abdul Hamid, se 'l felicita per haver pujat de categoria. Ja li tiran bombas; es à dir, ja 'l tractan lo mateix que als soberans de las nacions civilisadas.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Neff Ruc, Euredeta, R. Ribó y Canal, Josep Baró de Reus, J. Faiges Canals y Marricardés: No 'ns plau.

Caballers: Lleüt Plumall, Calet, Ros, L' àliga de Hostalrich, F. Joonet, E. Ordanyá B., Artemio Gran y Joan Quintana (a) Cabré: Poch á poch se va lluny.

Caballers: E. C. y C., Fé Olla y Llexiu, J. Staramsa, Gonnella Poétich, Quimet, J. B. Surribas, J. de L., J. B. y Pepet del Carril: Rebut lo destinat als Almanachs, y tantas gracies.

Caballer: J. Torrent Siurana: La poesía es bastante defectuosa.—Pedro Torras: El dibuix no li podem impre-

ta... Ho sento.—Félix Cana: La guardaré per la diada.—J. F. Busqué: Prenem nota del timador literari Fermí Abad. Quan aquest mostrenç vingui á portar-nos algú traball, per primers precaució 'ns cordarem l' américa. No li dediquem un esquellot perque potser es això lo que busca... y no es qüestió de donarli gust. Gracias per tot, y disposi.—Feliona Petit: El xiste es gastat.—Pau Clariana: No 'ns té objecte. Prenem nota de lo que 'ns diu.—Antonio Bastús: No m' hi comprometo.—Noy de Pallejà, el Faiges: Es molt incorrecte.—F. Perpiñá (San Cugat del Vallès): L' assumptu es massa local per interessar á la generalitat dels lectors.—Un de la Unió R., S. I. R., J. R., Monzón, y J. C.: No podem publicar les cartas que 'ns remeten per distintas rahons.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.